

ECONOMISCHE IMPACT VAN HET CORONAVIRUS IN OVERIJSSEL

***Overijsselse impactmonitor V.8
Woensdag 20 mei 2020***

Eerdere versies monitor

Wekelijks wordt deze monitor geactualiseerd. [Nieuwe informatie wordt toegevoegd](#), het regionale beeld van de verschillende sectoren wordt geactualiseerd en 'niet langer relevante / oudere' informatie wordt verwijderd. Eerdere versies van deze monitor zijn te raadplegen via:

[Versie 1, 20 maart 2020](#)

Met een overzicht van de eerste reacties en analyses per sector op de coronacrisis en –maatregelen.

[Versie 2, 26 maart 2020](#)

Met de scenario's van het CPB en dia's over Sociale kwaliteit en sport en Sectorstructuur Overijssel.

[Versie 3, 3 april 2020](#)

Met sectoranalyses voor Vrijtijdseconomie en Retail en dia's Agrofood en Onderwijs en arbeidsmarkt.

[Versie 4, 10 april 2020](#)

Met sectoranalyses Bouw, Vervoer, Cultuur en Agrofood en extra maatregelen voor o.a. Cultuur.

[Versie 5, 17 april 2020](#)

Met maatregelen vanuit Europa.

[Versie 6, 24 april 2020](#)

Met eerste reacties op verlenging maatregelen d.d. 21 april 2020.

[Versie 7, 8 mei 2020](#)

Met verwijzingen naar recente publicaties van landelijke brancheorganisaties.

Inhoudsopgave

Actueel landelijk beeld p. 4 – 10

- Verloop COVID-19 in NL en OVR
- Economische effecten (*nieuw*)
- Bevindingen recente publicaties
- Faillissementen (*geactualiseerd*)

Impact Overijssel p. 11 – 22 (*geactualiseerd*)

- Overzicht
- Ondernemerspeiling Regio Zwolle (*nieuw*)
- Industrie (*nieuw*)
- Sociale kwaliteit en sport
- Vrijtijdseconomie
- Sport
- Oost NL en COL (*nieuw*)
- ZZP-ers

Maatregelen p. 23 – 27

- Landelijk noodpakket (*geactualiseerd*)
- Provinciale maatregelen en acties
- Europese maatregelen

Lichtpuntjes p. 28

Bronnen p. 29 – 31

- Relevante kamerbrieven Rijk (*geactualiseerd*)
- Recent economische publicaties

Ondernemerspanel Overijssel

Met deze ondernemersenquête willen VNO-NCW Midden, MKB-Nederland Midden, Oost NL en de provincie Overijssel inzicht krijgen in de problemen en kansen die bedrijven ervaren als gevolg van de coronacrisis.

De enquête voor de eerste peiling staat open tot 8 juni 2020.

De enquête kunt u [hier](#) invullen.

ACTUEEL LANDELIJK BEELD

Verloop COVID-19 in NL en OVR

Selecteer weer te geven gegevens op kaart:

Positief getest

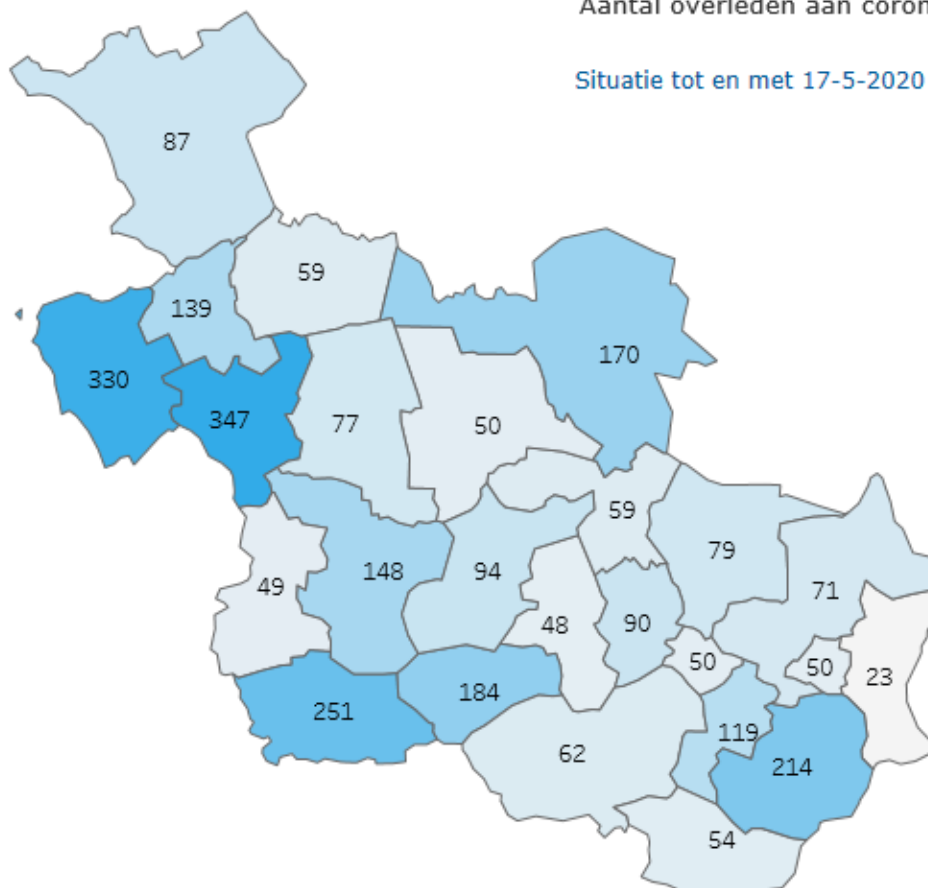
Verspreiding corona in Overijssel:

Aantal besmette personen: **2.904**

Opgenomen in ziekenhuis: **545**

Aantal overleden aan corona: **293**

Situatie tot en met 17-5-2020

Actuele cijfers COVID-19

NL: 19 mei 2020

Positief geteste personen: 44.249

Ziekenhuisopnames: 11.613

Overleden personen: 5.715

Overijssel: 17 mei 2020

Positief geteste personen: 2.904

Ziekenhuisopnames: 545

Overleden personen: 293

Bron: [Beleidsinformatie Overijssel](#)

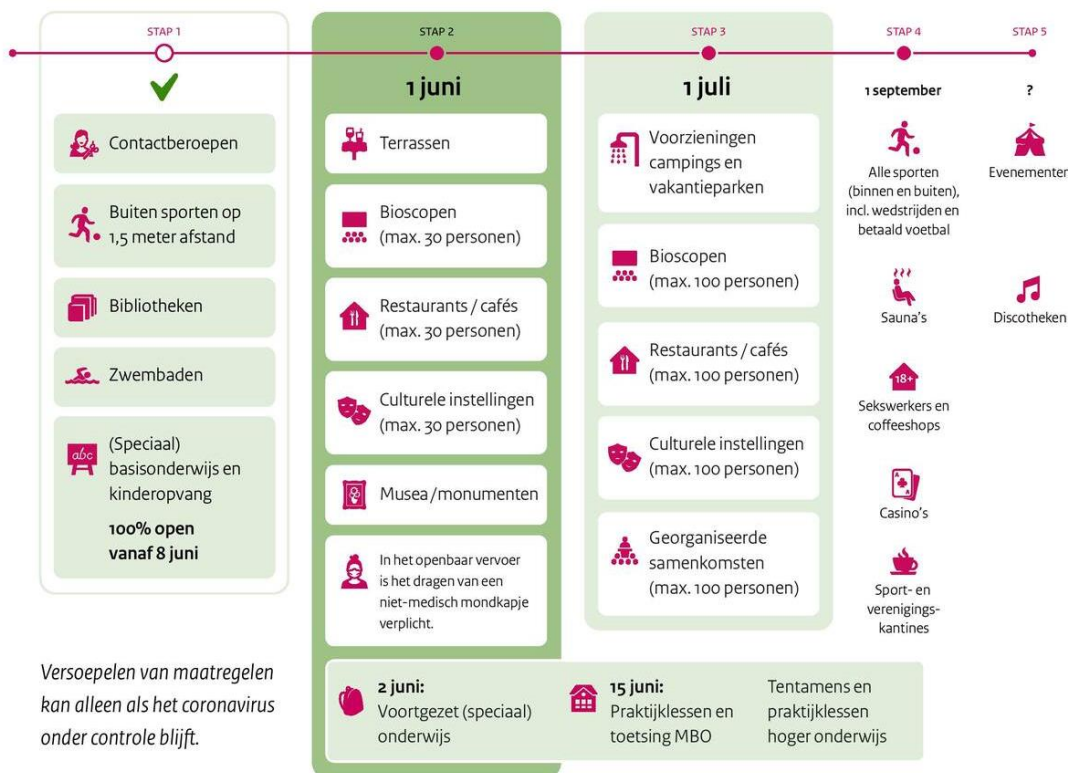
Corona-aanpak: de volgende stap

- Zolang het coronavirus onder controle blijft, komt er stap voor stap meer ruimte. Het kabinet heeft op [19 mei 2020](#) aangekondigd opnieuw enkele maatregelen te versoepelen. Vooral de regels voor cafés, restaurants, culturele instellingen, onderwijs en publieke gebouwen worden verruimd.

- Het kabinet begint met het aanpassen van maatregelen in de buurt, lokaal. Dat geeft weinig drukte op straat, in het verkeer en in het openbaar vervoer. Dan volgen aanpassingen op regionaal niveau, dan op landelijk niveau. Het toestaan van groepen gaat van klein naar groot om alles zo beheersbaar en georganiseerd mogelijk te laten verlopen.

Stap voor stap - wat kan wanneer?

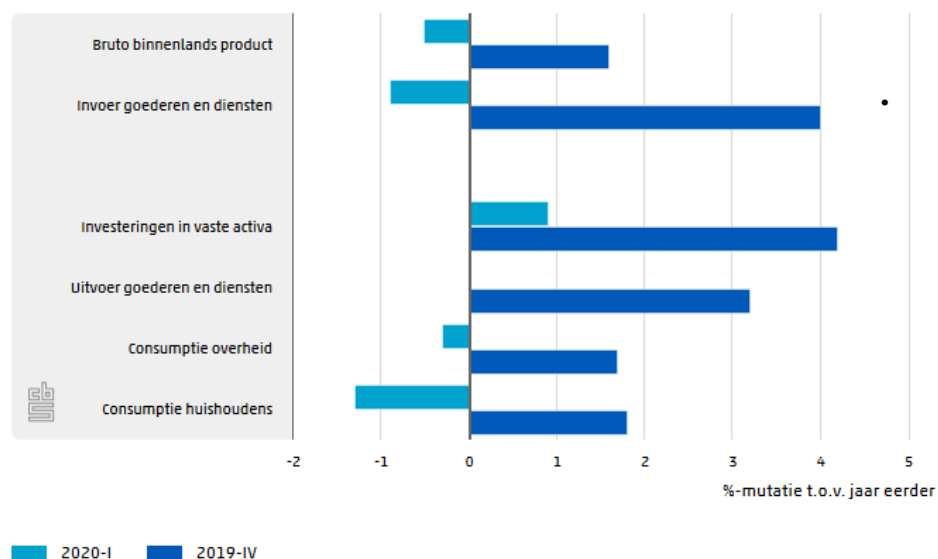

Versoepelen van maatregelen kan alleen als het coronavirus onder controle blijft.

Effecten op economie - CBS

- **Het volume van de goederenexport was in maart 4,0% kleiner dan in maart 2019.** Dit is de eerste krimp na mei 2019. In maart zijn er vooral minder transportmiddelen en machines uitgevoerd. De export van aardolie- en chemische producten lag hoger dan vorig jaar.
- **Het volume van de import was in maart 3,7% kleiner dan een jaar eerder.** Er werden vooral minder delfstoffen, transportmiddelen en kleding ingevoerd dan een jaar eerder.

Bestedingen naar categorie (volume)

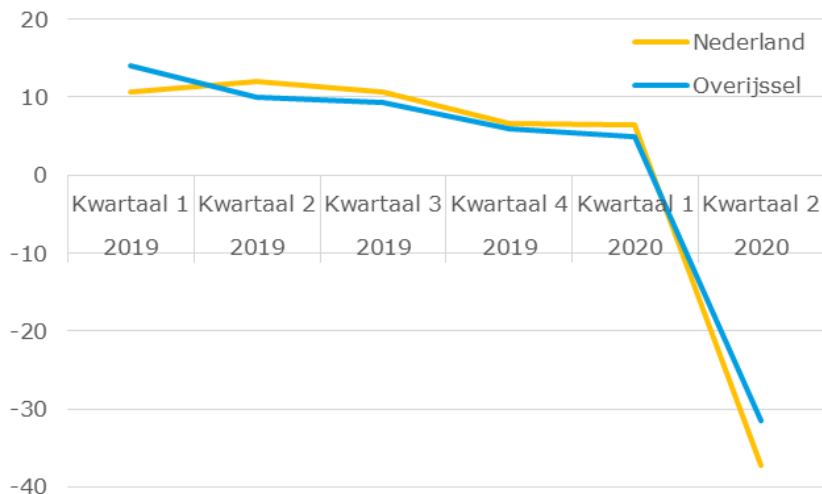

Het bruto binnenlands product (bbp) is in het eerste kwartaal van 2020 met 1,7% gedaald ten opzichte van een kwartaal eerder. Dat is de grootste krimp na het eerste kwartaal van 2009. De daling komt vooral door de lagere consumptie door huishoudens.

Door de afname van het aantal openstaande vacatures liep de spanning op de arbeidsmarkt terug naar gemiddeld 82 vacatures per 100 werklozen. In het vierde kwartaal waren dat er nog 91. **In Overijssel waren er in week 10 ruim 1.000 openstaande vacatures, in week 20 is dit gedaald naar minder dan 600.**

De eerste coronamaatregelen zorgden aan het eind van het eerste kwartaal (in maart) voor grote omzetschommelingen in diverse detailhandelsbranches. In de foodsector werd in het eerste kwartaal 6,4% meer omgezet, in de non-foodsector 0,6% minder. Vooral de omzetten van de kleding- (-16,2%) en de schoenenbranche (-15,7%) waren lager. De omzetten in de doe-het-zelfbranche (+13,6%), bij de drogisterijen (+8,3%) en de verkopers van consumentenelektronica (+6,3%) stegen het sterkst ten opzichte van een jaar eerder.

Effecten op economie - CBS

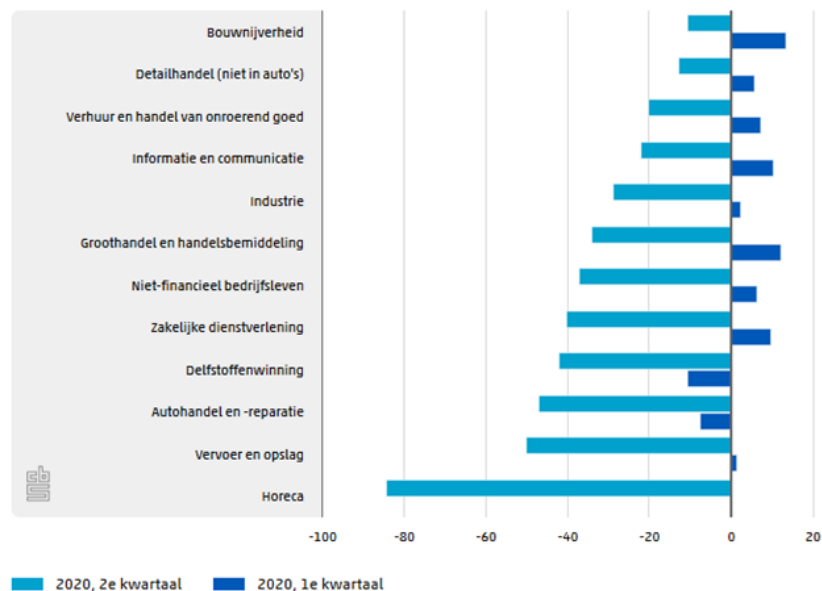
Ondernemersvertrouwen in tweede kwartaal laagste ooit gemeten

- Het ondernemersvertrouwen komt uit op -37,2 tegen 6,4 in het vorige kwartaal. Dit is de sterkste afname ooit gemeten en komt nog een stuk lager uit dan het dieptepunt van de financiële crisis. Ondernemers zijn zeer somber over de vooruitzichten.
- Door de coronamaatregelen is het pessimisme veruit het grootst bij ondernemers in de horeca.

Ondernemersvertrouwen in Overijssel

- In Overijssel is het ondernemersvertrouwen iets milder gestemd: -31,5. Over de omzet in de komende 3 maanden verwachten Overijsselse ondernemers per saldo meer daling dan gemiddeld in NL (-60,2% ten opzichte van NL -54,3%).
- Over personeelssterkte en winstgevendheid is de stemming onder Overijsselse ondernemers vergelijkbaar met gemiddeld in Nederland.

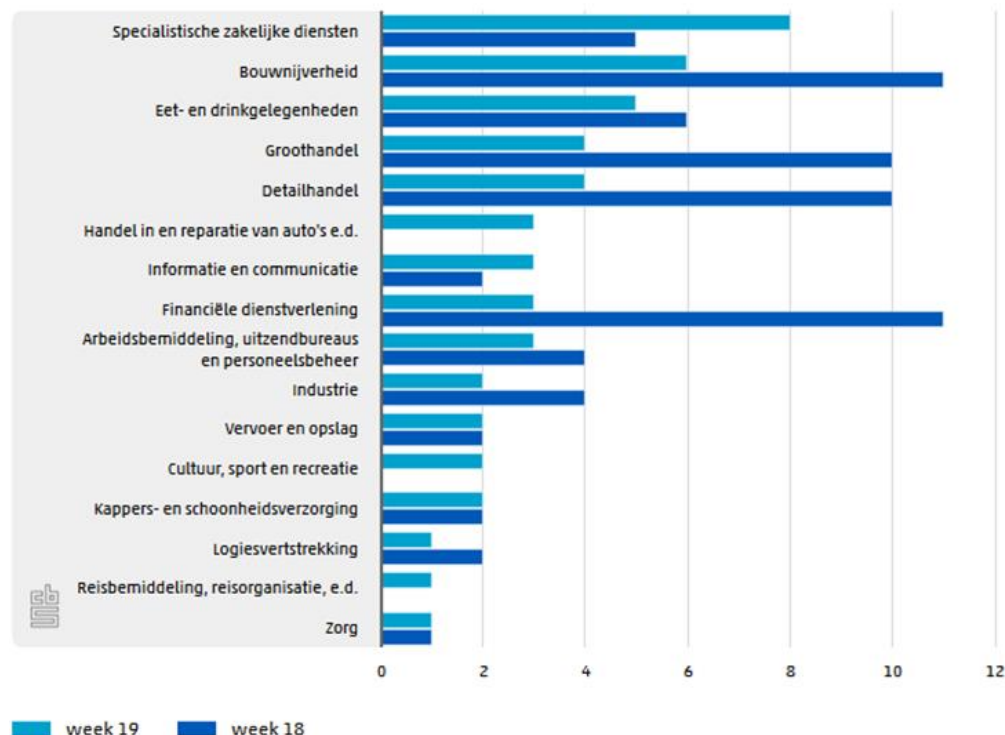
Ondernemersvertrouwen bedrijfstakken

Faillissementen

- Volgens ING ([11 mei](#)) is het onvermijdelijk dat er door de coronacrisis op termijn meer bedrijven failliet gaan, ondanks de steunpakketten van de overheid. Het is koffiedik kijken hoeveel bedrijven er de komende twee jaar daadwerkelijk failliet gaan. In 2013, het economisch dieptepunt van de vorige grote recessie, gingen bijna 8.400 bedrijven failliet (2,2% van alle bedrijven met personeel).
- Na 2013 is het aantal faillissementen afgenomen. Sinds 2017 ligt het aantal faillissementen stabiel rond de 3.200 bedrijven per jaar, wat neerkomt op 0,8% van alle bedrijven met personeel.
- Als we uitgaan van de cijfers uit 2013, hoewel deze crisis niet te vergelijken is met de vorige crisis, dan komt het aantal faillissementen op jaarbasis neer op 9.000 bedrijven. Bedrijven in de detailhandel, horeca en de reisbranche lopen daarbij het grootste risico om failliet te gaan omdat zij het zwaarst worden getroffen door de crisis.

Aantal faillissementen van bedrijven en instellingen (incl. eenmanszaken) naar branche, 2020

Bron: CBS

Overijssel (faillissementsdossier.nl):

- Week 19: 4
- Week 18: -
- Week 17: 4
- Week 16: 3
- Week 15: 6 faillissementen
- Week 14: 4 faillissementen
- Week 13: 8 faillissementen
- Week 12: 3 faillissementen
- Week 11: 3 faillissementen

Bevindingen recente publicaties

- **Minder starters, maar wel meer webshops** (ING, [19 mei](#)): het aantal nieuwe ondernemers in april is met 38% fors gedaald ten opzichte van dezelfde maand vorig jaar. Desondanks waren er in april toch nog 9.000 mensen die de sprong naar het ondernemerschap hebben gemaakt.
- **Veel sectoren vragen NOW-regeling aan, mate waarin verschilt** (ING, 14 mei): circa 121.000 bedrijven hebben de NOW-regeling – een landelijke tegemoetkoming in de loonkosten van werknemers – aangevraagd. Deze bedrijven hebben gezamenlijk 1,8 miljoen werknemers en het verwachte omzetverlies bedraagt gemiddeld 70%.
- Veel sectoren maken gebruik van de NOW-regeling, al verschilt de mate waarin per sector. Eén van de zwaarst getroffen sectoren door de coronamaatregelen is de horeca. **Inmiddels is de NOW-regeling dan ook al toegekend aan twee derde van alle horecazaken met personeel in dienst.** Deze bedrijven hebben een gemiddeld omzetverlies van 82%. De bouw en de agrarische sector worden veel minder hard getroffen door de coronacrisis. In beide sectoren ligt het aantal toekenningen dan ook laag, rond de 3% van alle bedrijven met personeel.
- **Sinds het begin van de contactbeperkende maatregelen is het aantal gewerkte uren historisch sterk gedaald** (CBP, [14 mei](#)): eind maart werd er gemiddeld 13% minder uren per week gewerkt dan begin maart. In april is deze daling gestabiliseerd, zo blijkt uit enquêtegegevens van het LISS-panel. De daling in gewerkte uren is groter dan in voorgaande recessies, door de lockdown.
- **Merendeel Nederlandse ondernemers verwacht bestaansmogelijkheid op 1,5 meter** (Flitspeiling KvK, 12 mei): het merendeel van de Nederlandse ondernemers verwacht te kunnen (blijven) bestaan in de 1,5 meter-samenleving. Dat blijkt uit de derde KVK-Flitspeiling waar een kleine 5.800 ondernemers aan mee hebben gedaan. Op het totaal geeft ruim twee derde aan te verwachten wel te kunnen blijven bestaan in een 1,5 meter-samenleving. Circa een kwart geeft echter aan dat dat (zeker of waarschijnlijk) niet kan.

IMPACT OVERIJSSSEL

Overzicht impact Overijsselse economie

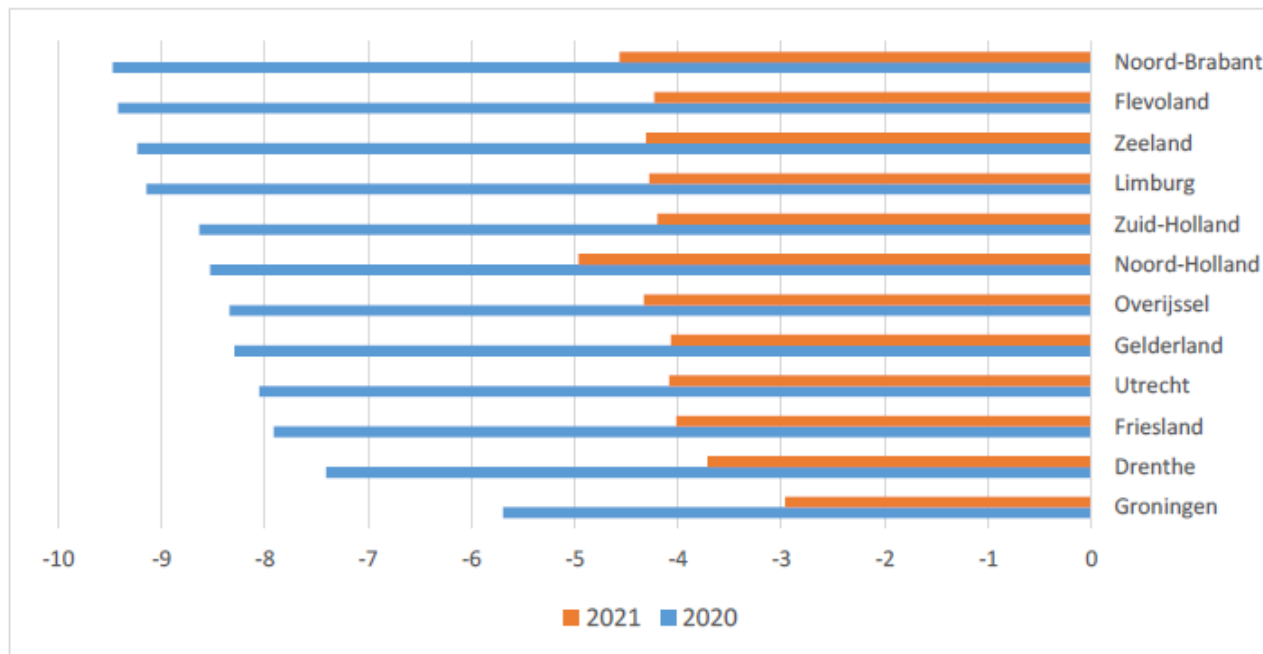
- In eerdere versies van deze monitor is gemeld dat de coronacrisis voor veel bedrijven en organisaties tot (grote) gevolgen leidt, zoals acuut getroffen sectoren cultuur, vrijetijdseconomie, en sectoren waar de gevolgen meer op middellange termijn voelbaar zijn (bouw, sommige industrietakken).
- Stichting Pioneering, actief in Gelderland en Overijssel, heeft samen met Universiteit Twente en een tiental bouwbedrijven de problemen in kaart gebracht voor de bouwsector. Op korte, middellange en lange termijn ervaart de sector stevige uitdagingen. Bijvoorbeeld als het gaat om personeel, continuïteit van het bedrijf, de orderportefeuille en innovatie rond digitalisering.
- De middenstructuur van innovatieloketten in Overijssel biedt directe ondersteuning voor ondernemers. Novel-T heeft bijvoorbeeld na 550 gesprekken in de eerste crisisweken, in de afgelopen drie weken rond de 100 gesprekken gevoerd. De belangrijkste bevindingen zijn:
- **Een veranderende markt:** bedrijven hebben moeite nieuwe opdrachten digitaal binnen te halen. De werkvoorraad loopt vaak tot en met de zomer. Het online acquireren van opdrachten vraagt een andere aanpak. Om daarin te voorzien, biedt de Verenigde Maakindustrie Oost (VMO) een digitale training 'Hoe kom ik aan nieuwe klanten?' aan (ondersteund door de provincie). Het business
- team (naast het bestaande support team) van Novel-T is de afgelopen twee weken gestart. Het team met experts rondom business development speelt in op nieuwe kansen, bijvoorbeeld door het verder brengen van het initiatief van Viralert.
- **Vragen op het gebied van talent:** een aantal bedrijven zijn ondersteund bij het in- en uitlenen van personeel tussen bedrijven onderling. Ook zijn er contacten gelegd voor de inzet van studenten.
- **Vragen over de financiële regelingen:** er zijn veel zorgen om de continuïteit van bedrijven. Het eerste steunpakket was zeer bruikbaar om op korte termijn zorg te dragen voor liquiditeit. Bedrijven zijn benieuwd naar nieuwe regelingen. Novel-T ondersteunt bij vragen over met name de financiële regelingen, zoals BMKB (borgstelling) en COL-regeling en openstelling van labs.
- **Ketens meer lokaal inrichten:** door de kwetsbare supply chain zijn bedrijven genoodzaakt om zelf te produceren of dichtbij uit te besteden. Dit zal een blijvende verandering teweeg brengen. De mindset van de inkoper die juist op prijs werd afgerekend verandert, een bedrijf zal slimmer in de keten samenwerken.

Veel gestelde ondernemersvragen:
<https://www.kvk.nl/corona/veelgestelde-ondernemersvragen-over-corona/>

Overzicht impact Overijsselse economie

- Tegelijk met de bekendmaking van de verlenging en uitbreiding van het noodpakket heeft het Rijk een onderzoek van Panteia gepubliceerd, waarin de CPB-scenario's als gevolg van de coronacrisis zijn vertaald naar sectoren en regio's. De sectorstructuur van Overijssel en Gelderland vertoont volgens Panteia grote gelijkens met die van Nederland als geheel.
- In elk scenario krimpt de toegevoegde waarde in 2020 in alle provincies. Noord-Brabant, Flevoland, Zeeland en Limburg worden in 2020 het sterkst getroffen door de coronacrisis. In de overige provincies is het negatieve effect van de coronacrisis op de groei van de toegevoegde waarde, gemiddeld over de scenario's, iets meer dan -5% in 2020. In 2021 veert de economie in alle provincies terug, behalve in scenario 4: in dat scenario heeft de crisis ook in 2021 een negatieve invloed op de toegevoegde waarde.

Figuur 2 invloed coronacrisis op de groei van de toegevoegde waarde per provincie, 2020 en 2021, scenario 4 (in %-punt)

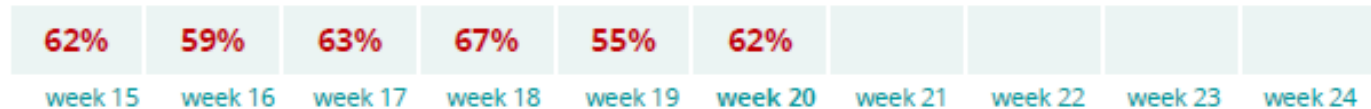
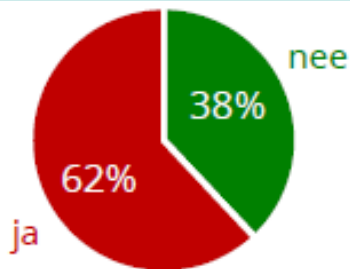

Bron: Panteia, op basis van CBS

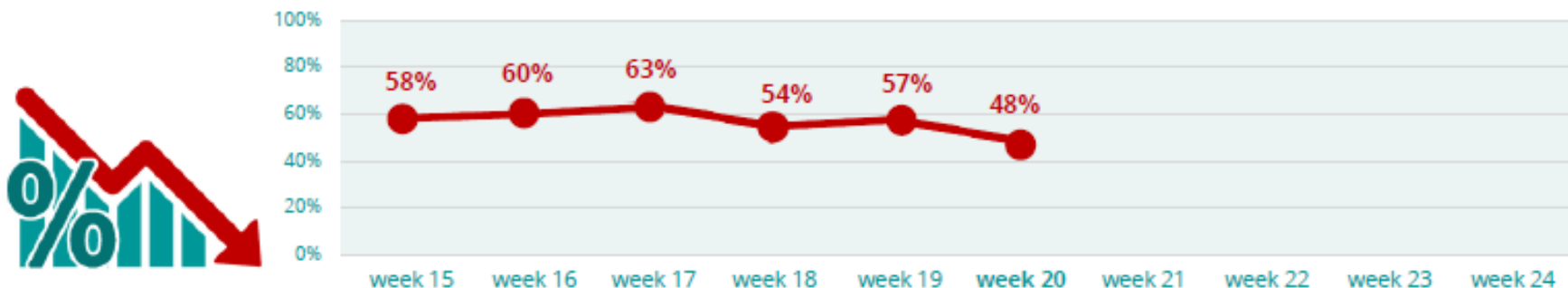
Ondernemerspeiling Regio Zwolle

- Onder regie van de Economic Board Regio Zwolle helpen ondernemersorganisaties, overheden en onderwijsinstellingen in de Regio Zwolle bedrijven door de crisis met de [Regio Zwolle Brigade](#).
- Een van de activiteiten is een ondernemerspeiling door Right Marktonderzoek. Gedurende tien weken is er een wekelijkse steekproef in de 22 gemeenten van de Regio Zwolle. Het onderzoek is nu 6 weken onderweg en ruim 900 ondernemers uit de Regio Zwolle hebben aan de monitor deelgenomen. De resultaten worden wekelijks [gepubliceerd](#).
- **Vanaf 25 mei wordt er samen met VNO-NCW Midden, MKB Midden, Oost NL en de provincie op drie momenten provinciebreed een [ondernemerspanel](#) uitgevoerd.**

Omzetverlies door corona?

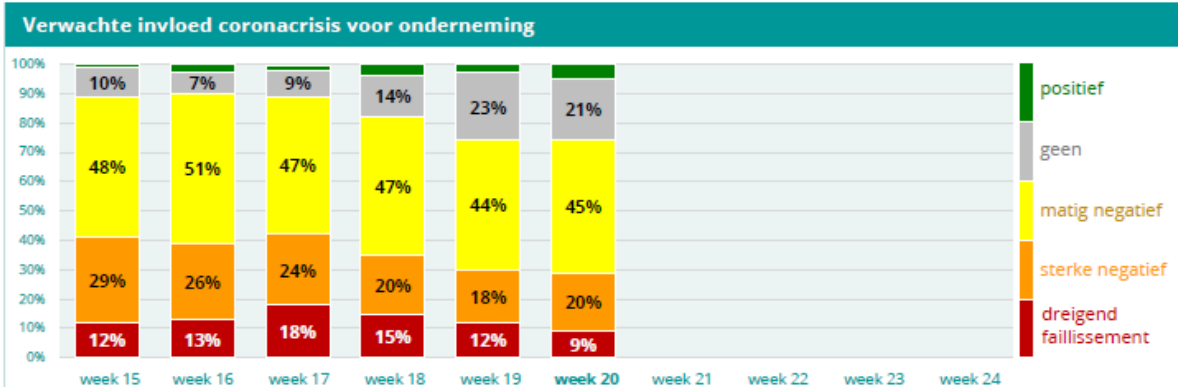
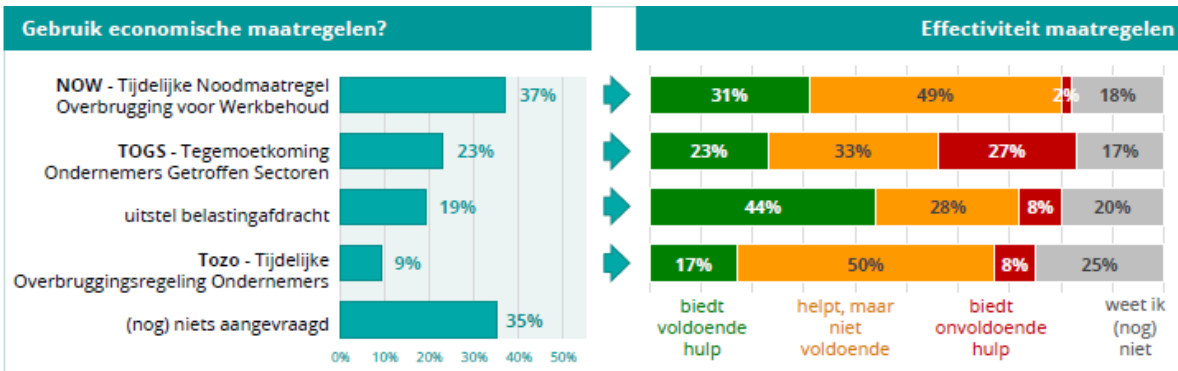
Gemiddelde % omzetverlies

Ondernemerspeiling Regio Zwolle

Vul de vragenlijst in op:

www.samenuitdecrisisregiozwolle.nl

week 20 ondernemers in de regio Zwolle n = 914 hybride onderzoek, online en telefonisch

REGIO ZWOLLE

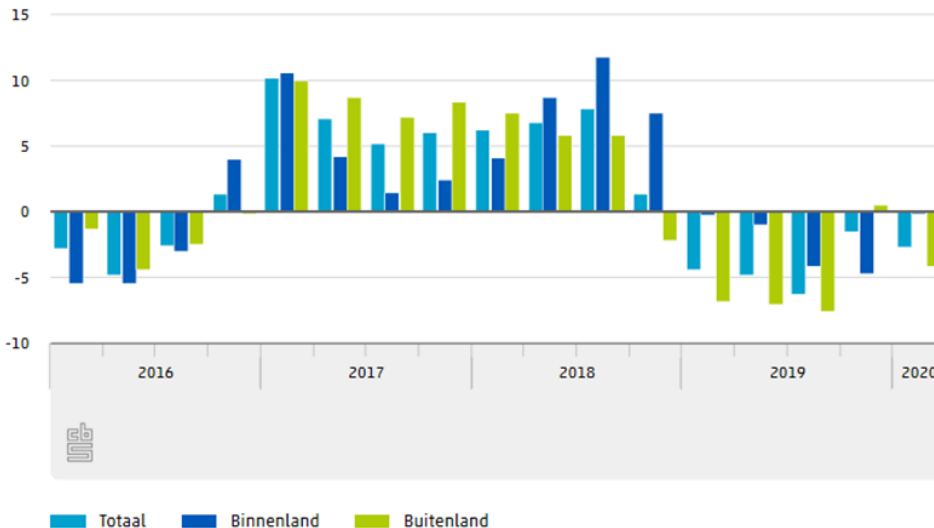
SAMEN UIT DE CRISIS

- Landelijke en lokale regelingen
- Regionale hulpvoorzieningen
- Meldpunt onder- en overbezetting personeel
- Regio Zwolle Brigade

Hulp voor ondernemers: samenuitdecrisisregiozwolle.nl

Industrie – initiatief BOOST Corona

- BOOST Smart Industry, het Oost-Nederlandse platform voor de industrie waarin ook FME en Metaalunie zijn vertegenwoordigd, meldt dat industriële bedrijven het zwaar hebben of gaan krijgen door de crisis. Om te overleven zijn volgens de partijen binnen BOOST aanpassingen nodig in de markt(benadering), waardeketens, het product, productieproces en de organisatie. Dit vraagt om expertise die bij veel industriële bedrijven onvoldoende aanwezig is.
- BOOST Smart Industry wil samen met alle belanghebbenden actief en daadkrachtig de kritische industriële ketens in Oost-Nederland ondersteunen in het voortbestaan.
- **Het Actieplan Redden én beschermen industriële vitaliteit Oost-Nederland, de hierbij betrokken organisaties en de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een voucher, staan binnenkort op www.boostsmartindustry.nl.**
- De maakindustrie wordt hard geraakt door Corona. Dit blijkt ook uit recente cijfers van het CBS ([19 mei](#)). **In het eerste kwartaal van 2020 was de omzet van de industrie 2,7 procent lager dan een jaar eerder. Ook in 2019 was de omzet al elk kwartaal lager (zie figuur).** In maart 2020 zetten de industriële producenten 8,4% minder om dan in maart 2019. De afzetprijzen lagen in maart 3,8 procent lager dan in 2019.

- De [gedeputeerden economie van Overijssel en Gelderland](#) hebben de voorstellen van BOOST omarmd en bij de Tweede Kamer aandacht gevraagd voor de oostelijke maakindustrie. Op 26 mei heeft de Tweede Kamer [een motie](#) over steun voor de maakindustrie in de herstelfase na de coronacrisis met algemene stemmen aangenomen.

Sociale kwaliteit en Sport

- Sportservice Overijssel is gestart met een onderzoek onder verenigingen. De situatie wordt in de komende maanden periodiek gemonitord, zodat ook effecten op lange termijn in beeld zijn.
- Uit onderzoek onder gemeenten kwamen de volgende conclusies:
 - Gemeenten wachten landelijke regelingen af in nemen van besluiten (bijvoorbeeld huur).
 - Sportverenigingen (SV) hebben het moeilijk, maar vallen niet direct om. Wel grote zorgen op korte, maar zeker ook langere termijn.
 - Kwetsbare verenigingen hebben het nu extra moeilijk. Vitale verenigingen redden zichzelf met informatie over landelijke regelingen en kunnen teren op hun reserves.
 - Veel problemen zijn nu nog niet goed in beeld: sponsoren, aantallen leden, vrijwilligers etc.
- In opdracht van NOC*NSF heeft het Mulier Instituut de gevolgen van de coronacrisis voor de SV en behoefte aan ondersteuningsmaatregelen in kaart gebracht. Dit onderzoek heeft van 1 april tot en met 13 april 2020 plaats gevonden.
- 4 op de 10 SV maken zich (ernstig) zorgen. Deze zorgen gaan met name over verlies van leden, verlies van vrijwilligers en inkomstenderving.
- SV verwachten 28% van de inkomsten op de begroting mis te lopen bij sluiting tot en met juli.
- Ruim 4 op de 10 SV voelt zich bedreigd in het voortbestaan van de club wanneer maatregelen langer duren dan 1 augustus.
- 7 van de 10 verwacht dat ze aan de financiële verplichtingen kunnen blijven voldoen zonder gebruik te maken van noodmaatregelen (indien maatregelen tot 28 april van kracht blijven).
- Voor 1 op de 4 SV zijn de steunmaatregelen essentieel om te kunnen blijven voortbestaan.
- 2 op de 10 SV hebben behoefte aan meer ondersteuning (maatregelen voor bondsafdracht, huurverplichtingen).
- SV zijn niet alleen gebaat bij financiële ondersteuning. Ook is ondersteuning nodig bij ledenbinding en wervingsacties na opening van de sportaccommodaties.
- Op dit moment bestaat bij verenigingen nog veel onzekerheid over de duur en gevolgen van de coronacrisis. Belangrijk is dat er een vervolgmeting plaats vindt naar de veerkracht van de verenigingen, de gevolgen van de crisis en de juiste (beleidsmatige) ondersteuning.

Sociale kwaliteit

Maatschappelijke organisaties

- Cultuurhusen, dorpshuizen en multifunctionele accommodaties hebben het moeilijk.
- De Overijsselse Vereniging Kleine Kernen (OVKK) heeft een checklist voor accommodaties opgesteld over de 1,5 meter-samenleving en de afstemming met gemeenten. Deze checklist is te downloaden op de [website](#) van de OVKK.
- De hulp is in drie fases opgedeeld:
 1. Noodhulp: financiële maatregelen en advies voor noodlijdende exploitaties. In deze fase zijn gemeenten aan zet.
 2. Puinruimen: een weg vinden in de 1,5 meter-samenleving.
 3. Opbouwen: doorontwikkelen naar duurzame organisaties en gebouwen die aansluiten bij de vraag van de samenleving.
- De focus en ondersteuning van de provincie is met name gericht op fase 2 en 3. Op 15 juni komt de OVKK met een voorstel voor de provincie over het vormgeven van fase 2 en 3.

Zorg en Welzijn

- Zorgbelang Overijssel ontvangt via hun Meldpunt (Wat betekent coronatijd voor u?) meldingen dat zorgontvangers tegen muren oplopen door de nieuwe maatregelen. Ook lijkt het dat mensen sneller een geïrriteerde houding aannemen tegenover kwetsbare groepen die de economie 'in de weg lijken te staan'.
- Enkele voorbeelden daarvan zijn: ideeën over leeftijdsdiscriminatie (risicogroepen moeten thuisblijven, zodat uitgaansgelegenheden weer open kunnen), de dementievriendelijke samenleving lijkt opgeschort, borden met maatregelen zijn niet te zien voor blinden en slechtzienden en zijn niet voor iedereen te begrijpen. Mensen met fysieke beperkingen krijgen minder assistentie door de 1,5 meter-samenleving.

Update MarketingOost

Financiering / liquiditeitspositie / personeel

- Slechts 13% van de evenementen organisatoren houdt het nog langer dan een half jaar vol.
- In de nieuwe situatie lijken vooral groepsaccommodaties de dupe. HISWA Recron lobbyt voor dat zij ook mogen openen binnen korte tijd.
- Het is niet duidelijk of we straks op vakantie mogen in Europa. Sommige landen nemen andere quarantaine-maatregelen. Het stoplicht staat nog op oranje: dat betekent dat we alleen noodzakelijke reizen maken.

Activiteiten

- Mensen komen 30% minder op recreatieplekken in Nederland. Ze komen substantieel meer in parken in de natuur: 69%.
- Het percentage mensen dat recreatieplekken bezoekt in Nederland groeit. Hiernaast zijn ze minder op het werk te vinden en meer in de eigen omgeving. Gemeenten kijken naar het gebruik van de openbare ruimte. Kunnen winkelstraten, markten en pleinen, fiets- en wandelpaden de verwachte bezoekers op 1,5 meter afstand van elkaar houden?
- De vraag naar vakantiehuisjes groeit. Kunnen ondernemers zich aan de 1,5 meter maatregelen houden? Hebben gemeenten en veiligheidsregio's voldoende capaciteit om dit goed te handhaven?

Reserveringen Verblifsrecreatie Overijssel ten opzichte van 2019:

14 april	17% minder reserveringen
23 april	27% minder reserveringen
30 april	27% minder reserveringen
7 mei	24% minder reserveringen
14 mei	20% minder reserveringen

Annuleringen Verblifsrecreatie Overijssel ten opzichte van 2019:

14 april	20% meer annuleringen
23 april	17% meer annuleringen
30 april	18% meer annuleringen
7 mei	21% meer annuleringen
14 mei	26% meer annuleringen

Vraag Nederlandse vakantiemarkt

- Booking Experts geeft aan dat mensen minder lang zoeken naar een vakantie. De doorkliktijd wordt minder. Mensen kiezen eerder een bestemming op deze manier.
- Het verkeer op [Holland.com](https://www.holland.com) is 63% minder dan normaal. Er wordt met name gezocht naar actuele reisinformatie m.b.t. Corona.

Corona OverbruggingsLening (COL)

- Twee weken na openstelling van de COL hebben 1.270 bedrijven een aanvraag ingediend, ter waarde van totaal € 460 miljoen. Deze bedrijven zijn samen goed voor de werkgelegenheid van 14.500 fte (bron: KVK).
- In Oost-Nederland zijn 159 aanvragen binnen gekomen. Het gemiddeld bedrag was € 357.000. In totaal werden in Gelderland en Overijssel voor meer dan € 56 miljoen leningen aangevraagd. 42% van de aanvragen is afkomstig uit Overijssel.
- Niet alle aanvragen komen in aanmerking voor een lening. De aanvragen worden beoordeeld op basis van de fondsvoorwaarden die van het ministerie van EZK zijn meegekregen. De COL is een noodinstrument voor startups, scale-ups en innovatieve mkb-ers. De ondernemers moeten kunnen aantonen dat zij deze lening nodig hebben vanwege de huidige economische situatie, maar dat ze in principe al voor de crisis een duurzaam en gezond toekomstperspectief hadden.

✓ Ben jij startup, scale-up, innovatief MKB-er of een MKB-er zonder kredietrelatie bij een bank?

✓ En heb je financiering nodig in verband met Covid19?

Dan kom je in aanmerking voor een Corona-OverbruggingsLening (COL)*

Voor leningen tussen €50.000 en €2 miljoen**

Kenmerken lening < €500.000,-

- ✓ Rente 3%
- ✓ Looptijd 3 jaar (met mogelijkheid tot verlenging)
- ✓ Boetevrij vervroegd aflossen

Voor kenmerken leningen > €500.000,- zie website

 Regionale Ontwikkelings Maatschappijen

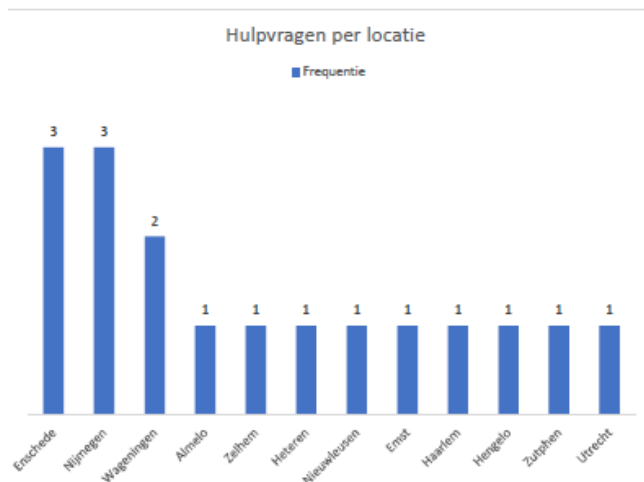
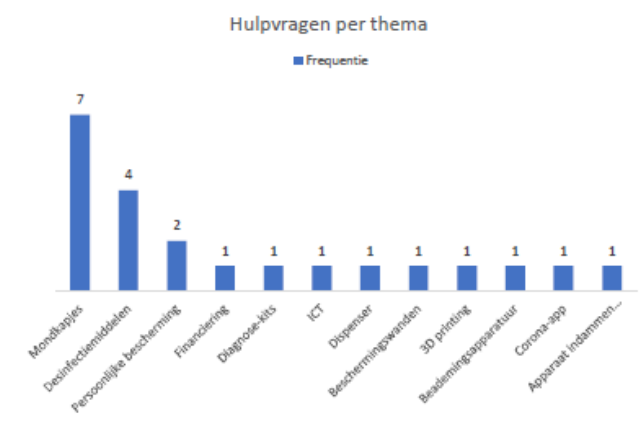
Voor meer informatie: www.rom-nederland.nl

* Geldt niet wanneer je actief bent in Retail, Horeca, Kleine zakelijke dienstverlening, of wanneer je zelfstandig ondernemer bent.

** In jouw financieringsdoelstelling minder dan €50.000? Dan kun je een aanvraag indienen bij Oefdo.

Oost NL COVID-19 Coördinatie

Al snel na de uitbraak van de pandemie is Oost NL hulpvragers en hulpbieders gaan verbinden met elkaar. Enkele voorbeelden hebben hiervan ook de pers gehaald. Voor Oost-Nederland is het aantal hulpbieders 25 in Gelderland en 49 in Overijssel. De vraag is hieronder inzichtelijk gemaakt.

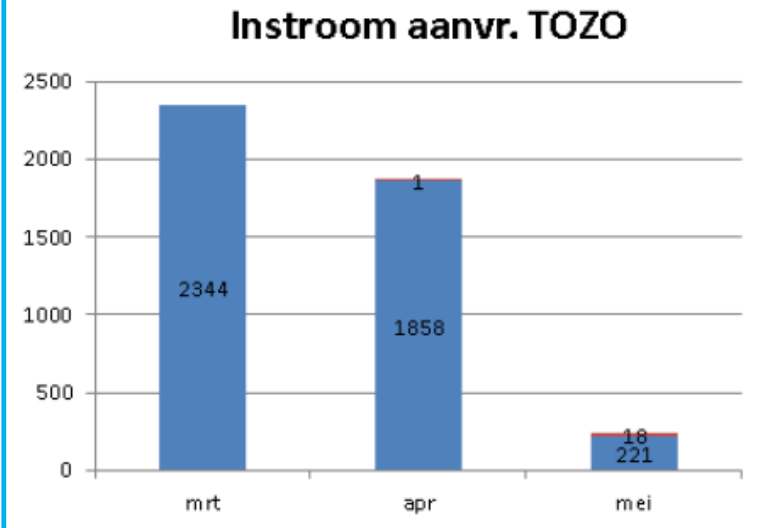
Mogelijk gemaakt met Bing
© 2020 Microsoft Corporation

ZZP-ers

Aantal aanvragen TOZO (Bijstand zelfstandigen)

- De instroom aan aanvragen stabiliseert. De focus ligt op het zo snel mogelijk afhandelen van de aanvragen.
- Regionaal Bureau Zelfstandigen (RBZ) voert de BBZ-regeling uit voor 12 gemeenten Zwolle e.o.: stijging van aantal aanvragen tot **4.442**.
- ROZ: voert BBZ uit voor Twentse gemeenten excl. Hellendoorn en Rijssen-Holten, er zijn **10.069 aanvragen ingediend**. Zo'n 90% van de aanvragen is inmiddels afgehandeld. Bijna 95% is toegekend.
- In Deventer wordt het BBZ uitgevoerd door Het Gros: stijging van aantal aanvragen tot **1.828**. Daarvan is ruim 80% inmiddels afgehandeld.
- Gemeente Hellendoorn: **397** aanvragen.
- In Rijssen-Holten zijn tot nu toe **444** aanvragen ingediend.

Instroom aanvragen TOZO bij RBZ

Bron: RBZ

MAATREGELEN & ACTIES

Landelijk noodpakket (verlenging)

Actualiteiten:

- Op 20 mei heeft het kabinet aangekondigd de steunmaatregelen voor ondernemers te verlengen en uit te breiden. Deze maatregelen volgen op het eerste noodpakket (17 maart) en tussentijdse regelingen waarmee bijna één op de vijf Nederlandse werkenden inmiddels zijn ondersteund. De financiële kabinetssteun aan ondernemers en werkenden blijft zeer groot. Toch kunnen niet alle ontslagen en faillissementen worden voorkomen. Voor het nieuwe noodpakket is ruim 13 miljard euro begroot.
- Ondernemers in onder meer de horeca, recreatie, evenementen, kermissen, podia en theaters krijgen, bovenop de tegemoetkoming loonkosten (NOW), een belastingvrije tegemoetkoming om vaste materiële kosten te kunnen betalen. Bedrijven krijgen afhankelijk van de bedrijfsgrootte, de hoogte van de vaste kosten en de mate van omzetsderving (minimaal 30%) een tegemoetkoming voor hun vaste lasten tot maximaal € 20.000 voor de komende drie maanden. Er is 1 miljard euro beschikbaar als tegemoetkoming voor deze MKB-ondernemingen.
- Werkgevers die NOW aanvragen, worden verplicht hun werknemers te stimuleren om aan bij- en omscholing te gaan doen. Ter ondersteuning van initiatieven van sociale partners trekt het Rijk 50 miljoen euro uit waarmee mensen vanaf juli kosteloos online scholing en ontwikkeladviezen kunnen volgen.
- De Corona OverbruggingsLening (COL) die bijdraagt aan de verbetering van de liquiditeitspositie van innovatieve bedrijven (startups en scale-ups) krijgt vanwege het grote aantal ingediende aanvragen een tweede tranche van 150 miljoen euro.

Landelijk noodpakket (kredieten)

Actualiteiten:

- Op 17 maart 2020 heeft het kabinet een breed pakket aan regelingen aangekondigd om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. Zo zijn de borgstelling midden- en kleinbedrijf (BMKB) en de Garantie Ondernemingsfinanciering regeling (GO) verruimd. Daarnaast verschaft het Rijk financiële ondersteuning aan andere initiatieven, zoals de crisismaatregel van Qredits en de Corona-OverbruggingsLening (COL), primair gericht op de verschaffing van overbruggingskrediet vanaf € 50.000 aan bedrijven zonder een bancaire kredietrelatie, waaronder start- en scale-ups.
- De banken hebben in totaal inmiddels meer dan € 7 miljard aan liquiditeit in de markt gecreëerd door uitstel van aflossingen en het verstrekken van leningen of meer kredietruimte aan bedrijven.
- Het Rijk heeft samen met de banken een instrument voor kleinere bedrijven aangekondigd: de **Klein Krediet Corona garantieregeling (KKC)**, bedoeld voor kredietaanvragen van € 10.000 tot € 50.000. De lening staat open voor ondernemers met een omzet vanaf € 50.000, die voor de crisis voldoende winstgevend waren en die zijn ingeschreven in de KVK voor 1 januari. Deze nieuwe regeling bevat een overheidsgarantie van 95% op leningen van financiers aan bedrijven.

Provinciale maatregelen en acties

Provincie Overijssel:

1. Facturen (nog) sneller betalen
 2. Inningen opgeschort bij betalingsproblemen
 3. Subsidies en sponsorbijdragen worden uitbetaald
 4. Loketten en uitvoeringsorganisaties staan klaar
- Voor de MIT-regeling is [1 miljoen extra beschikbaar](#) gesteld.
 - Via [Arbeidsmarkt in Zicht](#) is arbeidsmarktinformatie beschikbaar.
 - [Virtuele tour](#) langs MKB-bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Ondernemersadviseurs in de regio's staan klaar voor het MKB en delen best practices. Voor [alle loketten](#) en uitvoeringsorganisaties geldt dat ze digitaal en telefonisch bereikbaar zijn.

Taskforce Gastvrij Overijssel

- Activiteiten: informatie delen, beleid afstemmen met o.a. Veiligheidsregio's, ontwikkelen scenario's voor exit uit crisis.
- [MarketingOost](#) als vraagbaak en coördinatiepunt ondernemers, opstellen dashboard sector.

Oost NL:

- Oost NL: [Innovatiefonds Overijssel is vanaf 1 mei 2020 weer opengesteld.](#)
- Corona Rebuild Program voor portefeuillebedrijven: het programma richt zich op innovatieve ondernemers die veel last hebben van de coronacrisis, met als doel bedrijven tijdens en na de crisis perspectief te bieden. Oost NL werkt hierbij samen met de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM).
- [Corona-OverbruggingsLening \(COL\)](#) voor startups, scale-ups en innovatieve mkb-ers in Overijssel en Gelderland. AppThis Group uit Enschede [ontving als eerste bedrijf een COL](#) in Oost-Nederland.

GO4EXPORT

De GO4EXPORT-partners bieden ondernemers kennissessies aan om met name de ontwikkelingen voor MKB in Overijssel in de landen om ons heen (focus Duitsland) te duiden en ook kansen te laten zien. Voor het webinar programma of het terugkijken van aangeboden webinars: <https://go4export.nl/nl>

Europese maatregelen

De Europese Commissie (EC) neemt verschillende maatregelen in navolging van de effecten van de Coronacrisis:

- [Verordening 'Coronavirus Response Investment Initiative'](#): de EC stelt voor om de reserves van EFRO en andere EU-fondsen te mobiliseren voor de zorg en het MKB. Voor Overijssel is dit niet interessant, omdat de facto de NL programma's al volledig geïmplementeerd zijn. Wel is extra bevoorschotting mogelijk aan subsidieën.
- [Tijdelijk framework staatsteun](#): de EC versoepeld tijdelijk staatsteunregels.
- Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency (SURE): € 100 miljard financiering beschikbaar voor lidstaten om werkloosheidsmaatregelen te financieren.
- [Joint EU exitstrategie](#): De EC wil een gecoördineerde Europese exitstrategie.

EU Recoveryplan

Op 21 april publiceerde de Europese Commissie haar [Roadmap for Recovery](#). Speerpunten zijn:

- Strategische autonomie van Europese industrie (onafhankelijke productieketens)
- Verder versterken van de interne markt
- Duurzaamheid en digitalisering zijn de grote investeringsthema's, op weg naar een circulaire economie
- Marshallplan achtige investeringen via het Meerjarig financieel kader (ook via cohesiefondsen)

Europese Centrale Bank (ECB)

De ECB lanceert het 'Pandemic Emergency Purchase Programme', een opkoopprogramma van 750 miljard voor staatsobligaties.

Europese Investeringsbank (EIB)

Met het Europese Investerings Fonds stelt de EIB 40 miljard euro beschikbaar voor het opvangen van de klappen van crisis (bedoeld voor garantstelling banken, liquiditeitslijnen aan banken voor meer werkkapitaal MKB, opkoopprogramma zodat banken risico's op MKB leningen kunnen overdragen).

Lichtpuntjes

Overal in Overijssel ontstaan mooie, creatieve, verrassende en ontroerende initiatieven. Veelal online. Deze initiatieven verdienen een podium, een spotlight. Daarom bundelen en verspreiden wij als provincie actief veel van deze opbeurende initiatieven onder de noemer #lichtpuntje.

Afgelopen weken stonden verschillende #lichtpuntjes al op onze social media kanalen. Denk aan de ThuisBieb-app (filmpje met Roy de Witte), de bloemenzaadjes, online voorstellingen van een aantal culturele instellingen en de campagne Support Your Locals. Allemaal voorbeelden van kleine geluksmomentjes. Centrale plek waar we initiatieven verzamelen is de website www.samenvoorelkaar.nl. Daarop kunnen inwoners ook zelf lichtpuntjes plaatsen.

Lichtpuntjes ontdek je op vele plekken. Ook binnen de projecten en programma's waar we binnen of buiten de provincie mee bezig zijn. Werk jij aan een initiatief dat bijdraagt aan ons aller welzijn? Of ken jij via via een goed voorbeeld van een #lichtpuntje? Geef het door! Dan plaatsen wij het in de spotlight.

Samen verlichten we Overijssel!

BRONNEN

Relevante recente publicaties

Rijksoverheid:

- [12 maart 2020](#) Economische maatregelen (verlengd met
- [13 maart 2020](#) Gevolgen voor onderwijs en cultuur
- [16 maart 2020](#) Verruiming borgstellingsregeling
- [17 maart 2020](#) Noodpakket voor banen en economie
- [27 maart 2020](#) Brief over ondersteuning cultuur
- [31 maart 2020](#) Noodmaatregel overbrugging
- [7 april 2020](#) Aanvullende maatregelen financiering
- [14 april 2020](#) Beleidsbesluit fiscale maatregelen
- [15 april 2020](#) Ondersteuning culturele sector
- [15 april 2020](#) Noodpakket Agrosector
- [23 april 2020](#) Platform NLWerktDoor!
- [28 april 2020](#) Verdere versoepeling maatregelen ondernemers
- [1 mei 2020](#) Ondersteuning sportverenigingen
- [1 mei 2020](#) Monitoring arbeidsmarkt en noodpakket
- [8 mei 2020](#) Klein Krediet Corona (KKC) garantieregeling
- [18 mei 2020](#) Loket grensondernemers
- [20 mei 2020](#) Noodpakket 2.0

Relevante recente publicaties

Markt- en kennisorganisaties:

- [CPB scenario's voor sectoren, grootteklassen en regio's](#) 20 mei, Panteia
- [Omzet industrie 2,7 procent lager in eerste kwartaal](#) 19 mei, CBS
- [Overheid kan coronaschade in de bouw beperken](#) 19 mei, ABN Amro
- Arbeidsmarkteffecten coronacrisis, regio Zwolle 15 mei, UWV
- [Export krimpt met 4 procent in maart](#) 15 mei, CBS
- [Economie krimpt met 1,7 procent in eerste kwartaal 2020](#) 15 mei, CBS
- [Coronacrisis drukt stempel op detailhandel in eerste kwartaal](#) 15 mei, CBS
- [Aantal vacatures daalt met 60 duizend in eerste kwartaal](#) 15 mei, CBS
- [Arbeidsmarkt: Sterke daling gewerkte uren](#) 14 mei, CBP
- [Nowcast: Corona en het effect op de economie](#) Doorlopend, ING
- [KvK Flitspeiling](#) 12 mei, KvK